

Francky DEBUSSCHERE

Mantelzorg CM West-Vlaanderen

Op de Dag van de Mantelzorg, jaarlijks op 23 juni, is Francky DEBUSSCHERE helemaal zichzelf. Druk doende om familieleden van hulpbehoevenden de tijd van hun leven te bezorgen, 's avonds neerziggend met grote voldoening en ontroerd door zoveel moois dat onder mensen kan ontstaan. De coördinator van de dienst Mantelzorg in West-Vlaanderen doet zijn werk met hart en ziel.

‘Mij verrast vooral de kracht die in mensen schuilt’

Lieve WOUTERS

Francky DEBUSSCHERE groeit op in een arbeidersgezin met een vader die zich opwerkt tot vertegenwoordiger in de metaalhandel en een moeder die thuis is voor de kinderen. Studeren zit er niet in, al mag hij toch al drie jaar langer dan zijn broers, tot zijn negentiende, naar school. Net als zijn vader werkt Francky zich op, maar niet zoals voorzien in de fabriek. Zijn leven neemt een heel andere wending wanneer hij via KAJ in de sociale sector verzeilt.

–Uw werk op de dienst Mantelzorg is veel meer dan een professionele bezigheid. Vanwaar die gedrevenheid?

Ik was een nakomer thuis en pas elf toen mijn broer omkwam in de wagen van een vriend die te snel reed. Ik had graag verder willen studeren, maar mijn vader werd zwaar ziek toen ik negentien was. Een jaar lang werkte ik als ploegarbeider in een slaoliefabriek. Ik was 23 toen we afscheid namen van vader na een slopende ziekte. Zulke gebeurtenissen tekenen je leven.

–Als vrijgestelde bij de KAJ gaat u een heel andere richting uit. Hoe bepalend was die ervaring voor u?

Cardijn heb ik nooit gekend, maar de vorming in die school, vooral zijn visie op de waardigheid van de mens, is me altijd bijgebleven. In die periode kwamen we maandelijks met leeftijdgenoten samen, niet alleen om de organisatie uit te bouwen, maar ook om na te denken over de samenleving. Ik kreeg bovendien de kans om opnieuw te gaan studeren, met name aan de Sociale School Heverlee.

–Uw gevoeligheid voor kwetsbare mensen werd daar nog aangescherpt.

Dat zou je wel de rode draad door mijn beroepsleven kunnen noemen. Later werkte ik onder meer in de Open School, voor volwassenaars. Daar beseftte ik hoeveel geluk ik heb met al mijn mogelijkheden. Als door een handicap of door kansarmoede lezen en schrijven niet zo vanzelfsprekend is, vergt het enorm veel oefening en volharding om zulke vaardigheden onder de knie te krijgen. Je voelt je gauw minderwaardig, terwijl de inspanning die deze mensen leveren om een inhaalbeweging te maken, ronduit bewonderenswaardig is.

In de cursus sociale vaardigheden had ik een poetsvrouw in de les over omgaan met rouwen en verlies. Ze vertelde hoe ze bij een oude dame thuis aan het poetsen was, toen die in tranen uitbarstte. Ze had

Francky Debusschere, een gedrevenheid om 'u' tegen te zeggen. © Violet Corbett Brock

haar dweil en trekker aan de kant gezet en was naast de dame gaan zitten, de arm over haar schouder, luisterend, meesnikkend. Even later waren beiden weer opgestaan met de nuchtere mededeling: „Kom, we gaan verder doen.” Veel was er niet gezegd. Maar het gebaar was veelzeggend. Dat soort ervaringen heeft me gemaakt tot wie ik ben.

„Je rolt erin zonder te weten waaraan je begint en misschien is dat maar goed ook”

–U werkte ook acht jaar op de dienst gezinspastoraal in Brugge. Wat blijft u daarvan bij? Tot mijn opdrachten behoorde onder meer het begeleiden van de groep Perspectief, voor mensen die een echtscheiding hadden meegemaakt. We kwamen telkens acht avonden samen. Mettertijd zie je vriendschappen ontstaan, mensen breiden hun netwerk uit en krijgen weer vertrouwen.

Datzelfde stramen pas ik nu nog toe met mantelzorgers.

–U stampte die dienst vier jaar geleden uit de grond. Wat is de bedoeling precies?

Mantelzorg is zo oud als de straat en tegelijk een heel indringend gebeuren dat het leven overhoop haalt. Daarom bieden we allereerst vorming aan. De Dag van de Mantelzorg is er dan weer als waarderingmoment voor het vele werk dat deze mensen gratis en voor niets verrichten. Mantelzorgers moeten doorgaans veel kritiek en onbegrip verdragen. Doe maar eens een terrasje met een dementerende partner. De starende blikken prikken. Het is belangrijk dat de samenleving het signaal geeft dat ze deze hulp en zorg op prijs stelt.

Meer nog, het moet een houding zijn. Laat je eens meerekenen in het netwerk van zo iemand. Wat ze doen, kunnen ze ook maar volhouden dankzij de steun van burens, familie en andere mensen die eens het gras komen maaien of een boodschap doen.

–Tijdens een ‘midweek’ voor mantelzorgers waren enkele stagiaires verpleegkunde enorm onder de indruk van hun getuigenis en van de dankbaarheid die ze mochten ervaren.

Indrukwekkend, hé. In het kader van het project Mantelluisteren gaan studenten verpleegkunde wekelijks op bezoek bij een zorgvrager. Er waren er ook enkele mee op de ‘midweek’ die we aanbieden als ontspanning voor de mantelzorgers. Zo leren de studenten oog krijgen voor de omgeving van een patiënt. Die jonge mensen zien dit als een enorm verrijkende ervaring, waar ze veel levenswijsheid uit halen. Van hun kant zijn de mantelzorgers ontzettend dankbaar dat ze door dit soort initiatieven zelf even kunnen uitblazen.

–Zouden mantelzorgers er nog opnieuw aan beginnen, als ze de keuze hadden?

Je rolt erin zonder te weten waaraan je begint. Misschien maar goed ook, want mensen verleggen hun grenzen en ervaren hoe deugddoend het kan zijn om te zorgen voor iemand van wie je houdt. Onderzoek wijst uit dat de meeste mantelzorgers het meteen opnieuw zouden doen. Voor een buitenstaander kan mantelzorg deprimerend lijken, maar mij verrast vooral de kracht die in mensen schuilt. Die verwondering blijft mij alvast in beweging zetten. Wat ik allemaal mag meemaken aan intermenselijk moois – zo puur en ongecensureerd –, daarover kan ik niet zwijgen.